50 AKADEMIK

1973 - 2023 SPRAVODAJCA

SEPTEMBER 2023

AKADÉMIA OZBROJENÝCH SÍL GENERÁLA MILANA RASTISLAVA ŠTEFÁNIKA

AOS V OBRAZOCH

„V septembri roku 1973 sa začal písať príbeh školy, ktorá si dnes pripomína 50 rokov od chvíle, kedy sa na Liptove zrodila vojenská vysoká škola."

AKADEMIK

Spravodajca
Akadémie ozbrojených síl
generála
Milana Rastislava Štefánika

Ročník XX. číslo 1
Akademický rok 2023/2024
mesačník - 10 vydaní ročne

Vydavateľ:
Akadémia ozbrojených síl
generála M. R. Štefánika
Demänová 393
031 01 Liptovský Mikuláš
www.aos.sk
IČO 37 910 337

Redakčná rada:
pplk Ing. Martin CHOVANEC, PhD.
- predseda
tel.: 0960 423070
e-mail: martin.chovanec@aos.sk
Mgr. et Mgr. Erika SZUPERÁKOVÁ
tel.: 0960 422735
e-mail: erika.szuperakova@aos.sk
Ing. Danuša SPILÁ
tel.: 0960 422529
e-mail: danusa.spila@aos.sk

Tlač:
Tlačiareň AOS, Liptovský Mikuláš
Rozširuje:
AOS L. Mikuláš. Nepredajné.
vyšlo 09. 10. 2023
© Akadémia ozbrojených síl
generála M. R. Štefánika
Registračné číslo: **EV 1946/08**

AOS V OBRAZOCH

V tomto čísle:

- Slávnostný nástup k výročiu SNP a prijatiu Ústavy SR
- Deň Ozbrojených síl SR
- Veliteľská príprava po stopách M. R. Štefánika
- Odborná príprava perspektívnych ženijných veliteľov - výcvik C-IED
- Veľvyslanec USA navštívil Akadémiu ozbrojených síl
- Podpora vojenského vysokoškolského vzdelávania v Gruzínsku
- Kurzy organizované akadémiou
- Medzinárodný výcvik na Cypre
- 17. Národná púť do Ríma a Vatikánu
- Základný vojenský výcvik
- Výcvik špeciálnej telesnej prípravy
- Majstrovstvá OS SR v Crossfite
- 50 rokov vojenského vysokého školstva na Liptove Spojovacie vojsko - časť 1.
- AllRounder 2023

Editoriál

Som vojak. Som. Som silný a nebojím sa žiadnej výzvy. Viem, že moje nohy ma povedú, a keď zakopnem a padnem, moje ruky ma udržia nad zemou. Zvládnem každú bolesť. Psychickú, fyzickú aj obe naraz. Som vycvičený a disciplinovaný. Viem, čo je to nevzdať sa na úkor vyššieho dobra. Viem, čo je to bolesť. Viem, čo je to pot. Urobím, čo treba a postarám sa o seba a o svoj kolektív. Musím. Nevzdám sa. Lebo tak je to správne. Lebo to ma odlišuje od všetkých ostatných. Mám potrebu brániť a ochraňovať to, čo mi je drahé, nie ničiť a kántriť. Vojak chce vždy dosiahnuť svoje maximum. Iba vojak vie, čo je to tápanie. A predsa sa nevzdá…

Zelené uniformy máme všetci rovnaké. Pravidlá, ktorými sa riadime. Cieľ, ku ktorému napredujeme. Ale toto. Toto je to, čo nás robí inými. Nás, vnútri kasární, aj nás von, za ich bránami. Nás všetkých, ktorí bojujú, aj keď nevládzu. Ktorí vydržia všetky muky len preto, pretože majú potrebu urobiť niečo viac, než len prežiť. Lebo to sa ráta. Toto je to, čo náš svet posúva vpred. Ľudia, ktorí cítia viac, pracujú tvrdo a bez ohľadu na okolnosti, vytrvajú a idú si za tým, čo chcú a vedia, že je to správne. A je nás málo, preto sa chráňme navzájom. Podporujme. Pomáhajme si. Nenechajme sa zlanáriť tými, čo sa len unášajú prúdom.

Toto sme my, vojaci!
My všetci sme vojaci!

-vk-

Slávnostný nástup k výročiu SNP a prijatiu Ústavy SR

4. septembra sme si slávnostným nástupom v aule akadémie pripomenuli 79 rokov od vyhlásenia Slovenského národného povstania, ktorým sa zásadným spôsobom ovplyvnil vývoj našich dejín.

„V našich, ale aj v európskych dejinách protifašistického odporu je SNP zapísané ako dôležitý, neprehliadnuteľný historický fakt, ktorý sa stal neoddeliteľnou súčasťou európskej protifašistickej a národnooslobodzovacej vlny“, uviedla prezidentka Zuzana Čaputová v rozkaze k 79. výročiu SNP a vyzvala všetkých, aby rozvíjali odkaz SNP ako jeden z hlavných zdrojov národných a vojenských tradícií našich ozbrojených síl.

Rozkazom prezidentky sme si zároveň pripomenuli 31 rokov od prijatia Ústavy Slovenskej republiky, základného právneho dokumentu slovenskej štátnosti, ktorý zakotvuje SR ako zvrchovaný, demokratický a právny štát založený na princípoch parlamentnej demokracie.

Slávnostný nástup bol súčasne príležitosťou k odovzdaniu ocenenia z rúk rektora akadémie doc. Ing. Jozef Puttera, CSc. pri príležitosti životného jubilea *nadrotmajsterke Kataríne Máthéovej* za výkon štátnej služby, a to vojenský kríž náčelníka Generálneho štábu OS SR III. stupňa (brondzový).

text: -sz-, foto: -ds-

Deň Ozbrojených síl SR

Tento rok uplynulo už 175 rokov od významnej vojensko-historickej udalosti, prvého ozbrojeného vystúpenia slovenských dobrovoľníkov v revolučnom roku 1848 pri Brezovej pod Bradlom.

Na počesť tejto víťaznej bitky proti maďarským kráľovským gardám a cisárskemu vojsku bol deň 22. september vyhlásený za Deň Ozbrojených síl SR.

Slávnostné zhromaždenie ku Dňu Ozbrojených síl SR sa konalo v priestoroch auly Akadémie ozbrojených síl za prítomnosti hlavných funkcionárov školy, zamastencov, profesionálnych vojakov i kadetov.

Rozkaz prezidentky Slovenskej republiky a hlavnej veliteľky Ozbrojených síl SR, Zuzany Čaputovej, pri príležitosti Dňa Ozbrojených síl SR prečítal riaditeľ rektorátu pplk. Ing. Martin Chovanec, PhD..

Prezidentka sa vo svojom príhovore venovala revolúcii v rokoch 1848 a 1849, ktorá ako povedala: *„ešte nepriniesla vytúženú slobodu a demokraciu pre slovenský národ. Avšak dielo, ktoré začal v revolučných rokoch Ľudovít Štúr, našlo svoje zavŕšenie 1. januára 1993 v samostatnej SR.““*

Dnešný deň bol zároveň príležitosťou na ocenenie ľudí, ktorí sú dlhé roky spätí s našou školou a ozbrojenými silami.

Pamätnú medailu k 30. výročiu vzniku OS SR za významnú spoluprácu s ozbrojenými silami si z rúk rektora doc. Jozefa Putteru prevzali traja zamestnanci AOS:

Bc. Františka Filipová

Zdenka Navrátilová

doc. RNDr. František Nebus, PhD.

Sviatok Dňa Ozbrojených síl SR sme zároveň pripomenuli v sobotu 23. septembra účasťou rektora a 20 kadetov na centrálnych oslavách v Brezovej pod Bradlom.

text: -sz-, foto: -lz-

Veliteľská príprava po stopách M. R. Štefánika

V rámci veliteľskej prípravy realizovali dňa 20. septembra 2023 profesionálni vojaci Akadémie ozbrojených síl generála M. R. Štefánika, pod vedením prorektora pre vojenské veci plk. Ing. Štefana Acsaia a vojenského biskupa Mgr. Viktora Saba, PhD., cestu do Košarísk a Brezovej pod Bradlom.

Zamestnanie začalo v Evanjelickom kostole v Košariskách (kde bol M. R. Štefánik pokrstený) krátkym príhovorom mjr. Mgr. Ľubomíra Kordoša, dekana ekumenickej pastoračnej služby na AOS. Prehliadka pokračovala návštevou múzea - rodného domu generála Štefánika, s podrobným výkladom o jednotlivých etapách života nášho velikána. Nasledovalo zapálenie sviece a uctenie si rodičov- Pavla Štefánika a Albertíny rod. Jurenkovej na miestnom cintoríne. Odtiaľ sa účastníci presunuli na miesta bojov slovenských dobrovoľníkov z rokov 1848/1849 pri Brezovej pod Bradlom. Popoludní pokračovala prehliadka múzea Dušana Jurkoviča - významného architekta a autora mnohých kultúrnych pamiatok na Slovensku i v Českej republike. Za najznámejšie z nich je považovaná mohyla na Bradle. Na záver vzdali účastníci hold generálovi Štefánikovi položením venca na Bradle.

text: mjr. Mgr. Ľubomír Kordoš

Odborná príprava perspektívnych ženijných veliteľov - výcvik C-IED

Študenti 4. a 5. ročníka študijného programu bezpečnosť a obranu štátu, sa v dňoch 18. až 22. septembra zúčastnili odbornej prípravy ženijných jednotiek v 901. ženijnom prápore 91. ženijného pluku Sereď.

Mladí ženisti plnili celý týždeň odborné úlohy pod vedením príslušníkov EOD roty, ktorá im poskytla neoceniteľné informácie z aktuálnej praxe. Odborná príprava bola zameraná na rozšírenie teoretických vedomostí a praktických návykov študentov v oblasti boja proti improvizovaným výbušným prostriedkom (C-IED).

Príslušníci EOD roty pripravili komplexné zamestnania založené na reálnych situáciách, v ktorých študentom priblížili trendy v konštrukcii improvizovaných výbušných prostriedkov (IED) a precvičili si reálnu činnosť pri IED incidente.

Odborná príprava ženijných jednotiek slúžila aj na zvládnutie inštruktáže pri výcvikoch C-IED, aby sa budúci ženijní velitelia mohli stať platnými riadiacimi výcvikov a kurzov C-IED ihneď po nástupe do praxe.

„Táto forma vedenia výcviku bola skvelá. Na vlastnej koži sme videli ako fyzicky a časovo náročný je výcvik C-IED.“ bilancuje týždeň jeden zo študentov.

text: Bc. Jakub Magdolen
foto: Bc. Oliver Žumar, Bc. Jakub Magdolen

Veľvyslanec USA navštívil Akadémiu ozbrojených síl

Dňa 5. septembra sa uskutočnila v priestoroch akadémie návšteva mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca USA v SR J. E. pána Guatama RANU, ktorého sprevádzal vojenský a letecký pridelenec USA akreditovaný v SR pplk. Jonathan J. ST. PETER.

Rektor AOS doc. Ing. Jozef Puttera, CSc. spolu s hlavnými funkcionármi akadémie privítal hostí v priestoroch akademickej knižnice, kde im bola počas úvodnej prezentácie predstavená akadémia, jej história, štruktúra, študijné programy vysokoškolského štúdia, systém akreditácie školy i kariérne vzdelávanie. Počas diskusie sa hostia zaujímali o systém prijímania kadetov na vysokoškolské štúdium a vojenský program kadeta.

Ďalšou témou diskusie bol rozvoj a podpora jazykového vzdelávania organizovaného katedrou spoločenských vied a jazykov.

Na záver návštevy bola hosťom v priestoroch Simulačného centra AOS predstavená Certifikovaná výcviková organizácia pre riadiacich letovej prevádzky.

text: -sz-, foto: -ds-

Podpora vojenského vysokoškolského vzdelávania v Gruzínsku

Na základe dlhoročnej spolupráce medzi Národnou akadémiou obrany Davida Agmashenebeliho v Gruzínsku a predstaviteľmi NATO DEEP (Defence Education Enhacement Program) Gruzínsko sa v dňoch 11. - 13. 9. 2023 uskutočnilo pracovné rokovanie, ktorého sa v rámci programu NATO DEEP ako externý poradca zúčastnil i príslušník Akadémie ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika pplk. Ing. Martin Chovanec, PhD.

Obidve vojenské vzdelávacie inštitúcie predstavili možnosti vzdelávania vo vysokoškolskej forme štúdia a ďalšieho vzdelávania profesionálnych vojakov v dôstojníckych hodnostiach.

Hlavným bodom celého pracovného rokovania bolo prediskutovanie spôsobov implementácie Veliteľského a štábneho programu zabezpečovaného vojenskou vzdelávacou a výcvikovou inštitúciou *„Command General Staff College“* do programu magisterského štúdia zameraného na analýzu obrany *„Master´s Degree Program in Defence Analysis“* na pôde gruzínskej Národnej akadémie obrany. Základným dokumentom pre diskusiu bola hodnotiaca správa magisterského programu obsahujúceho 8 študijných oblastí, ktorá bola spracovaná na základe žiadosti gruzínskej strany.

text: pplk. Ing. Martin Chovanec, PhD.

Kurzy organizované akadémiou

• Už po desiatykrát sa v dňoch 4. – 8. septembra 2023 uskutočnil na oddelení medzinárodných kurzov Akadémie ozbrojených síl *„Vstupný kurz plánovania spoločných operácií“* – IPJO. Ide o NATO certifikovaný kurz, do ktorého sú pravidelne ako študenti vysielaní aj vyšší dôstojníci z partnerských krajín NATO. Tento rok sa ho zúčastnili dvaja zástupcovia z Maroka a ďalší traja z Gruzínska, Azerbajdžanu a Kolumbie. Okrem nich kurz absolvovalo aj 15 dôstojníkov z OS SR.

Cieľom krátkodobého kurzu bolo oboznámiť účastníkov s doktrínami a postupmi NATO, ako aj informovať štábnych dôstojníkov o procese plánovania operácií NATO. Kurz umožní jeho účastníkom pracovať ako plánovač na medzinárodnom veliteľstve na operačnej úrovni pod vedením NATO, podieľať sa na spracovávaní operačných plánov, ktoré zahŕňajú všetky relevantné faktory pre efektívne a úspešné vykonanie operácie a napomôže uplatniť procesy plánovania v praxi.

Kurz slávnostne ukončil náčelník oddelenia medzinárodných kurzov pplk. René Hečko, ktorý vo svojom príhovore zdôraznil dôležitosť organizovania takéhoto typu kurzov a získavania vzdelávania v uvedenej oblasti hlavne v dôsledku aktuálnej situácie za našou hranicou. Taktiež vyzdvihol našu spoluprácu s NATO a partnerskými krajinami.

Študenti, ktorí sa kurzu zúčastnili, ocenili prácu v medzinárodnom prostredí a jeho celkový priebeh a organizáciu. *„Účasť študentov z partnerských krajín NATO bola veľkým prínosom pre kvalitu kurzu, ktorý nám zvýšil naše obzory v oblasti operačného plánovania“* zhodnotili účastníci zo Slovenska. Zahraniční študenti zas vyjadrili nadšenie z pobytu v Liptovskom Mikuláši, kde ich očarilo krásne prostredie hôr, kultúra mesta i ústretové prijatie organizátora. Boli vďační za pomoc pri zabezpečení ich účasti, ako aj za možnosť absolvovať takýto prínosný kurz.

• Na základe požiadavky Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky (OS SR) bol dňa 4. septembra 2023 otvorený 21. vyšší veliteľsko-štábny kurz (VVŠK).

Do VVŠK organizovaného Centrom vzdelávania na pôde Akadémie ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika (AOS) nastúpilo v termíne od 4. septembra do 15. decembra 56 dôstojníkov rezortu Ministerstva obrany SR. Účastníkov kurzu privítal riaditeľ Centra vzdelávania AOS, plukovník Ing. Jozef Wesselényi, PhD.

Úspešným absolvovaním kurzu, ktorý je súčasťou kariérneho vzdelávania dôstojníkov, získajú profesionálni vojaci ďalšie vzdelanie na hodnosť podplukovník a plukovník. Študijný program kurzu je zameraný na spoločenskovednú oblasť, problematiku bezpečnosti a obrany, vojenské operácie, obranné plánovanie a manažment obranných zdrojov. Program kurzu bude ukončený obhajobami záverečných prác v dňoch 12. až 14. decembra 2023.

Medzinárodný výcvik na Cypre

V rámci projektu ERASMUS+ sa v dňoch 28. 8. – 1. 9. 2023 uskutočnil výcvik v module *„Military Leadership B“*, ktorý organizovali a hostiteľsky zabezpečovali cyperské ozbrojené sily a viedli inštruktori z rakúskej vojenskej akadémie pod riadením pplk. Marcusa Hornofa spolu s participujúcimi inštruktormi zo zúčastnených vojenských akadémií.

Za Akadémiu ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika sa kurzu ako inštruktor zúčastnil kpt. Ing. Richard Liška z Katedry vojenskej taktiky a operačného umenia a príslušníci terajšieho 5. ročníka, *voj. 1. st. Bc. Filip Slatkovský a voj. 1. st. Bc. Patrik Bandžák*. Výcviku sa zúčastnilo 11 národností a komunikačným jazykom bola angličtina. Kadeti si tak mohli porovnať úroveň svojej pripravenosti vo vojenskej oblasti, ako aj v oblasti jazyka.

Cieľom kurzu bolo zlepšenie vodcovských schopností, zamerané na adaptabilitu na zmenenú situáciu, rozhodovacie, komunikačné a organizačné schopnosti. Samotnému kurzu predchádzala príprava v podobe e-learningu na zvládnutie základných vojenských princípov pri plánovaní útočných operácií, čo bolo následne preverené vstupným testom.

Na začiatku boli študenti rozdelení do piatich tímov s jedným alebo dvomi inštruktormi. Inštruktori vydávali rozkazy (vstupné scenáre/úlohy) a účastníci prezentovali výsledky svojich prác, o ktorých sa diskutovalo so spätnou väzbou od inštruktorov. *„Kadeti si po vydaní úlohy museli naplánovať trasu pochodu na mape, vydať rozkaz pre presun, vykonať topografickú orientáciu v mieste nasadenia, rozmiestniť podriadené čaty v teréne na splnenie úlohy a vykonať „back brief nadriadeného veliteľa (inštruktora) o nasadení a úlohách jednotky, ktorej boli veliteľmi v konkrétnej operácii“*, približuje priebeh výcviku inštruktor kpt. Ing. Richard Liška.

Počas celého výcviku prezentovali kadeti svoje výstupy pred ostatnými študentmi a inštruktorom z daného tímu. Tréning kadetov sa odvíjal vo veľmi rýchlom tempe s častou zmenou priestoru a situácie. Zámerom kurzu bolo donútiť kadetov k prijímaniu rozhodnutí pod časovým tlakom a nedostatkom informácií, a tým vylepšovať ich rozhodovacie a vodcovské schopnosti.

Záverečné 2 dni výcviku prebiehali na technike a so zbraňami za použitia slepej munície, čo vyvrcholilo pri naplánovaní a vykonaní pasce. Po zotmení bola kadetom navodená situácia úteku zo zajatia. Ich úlohou bol nočný presun v tímoch a orientácia iba za pomoci nočnej oblohy a hviezd do určeného priestoru, z ktorého neskôr bola vykonaná pešia rekognoskácia a vedený útok na objekt.

„Kurz splnil svoj cieľ a kadeti si overili na vlastnej koži, o čom je vojenské vodcovstvo. Potvrdili si, že medzinárodná spolupráca pri riešení konfliktov je nevyhnutná, s čím je spojená jazyková pripravenosť, akceptovanie rôznych štýlov vedenia a riadenia a národných zvyklostí. Na vlastné oči videli, že vo všetkých armádach má svoje opodstatnenie disciplína, ustrojenosť, poriadok a plnenie rozkazov“ zhodnotil prínos kurzu kpt. Ing. Richard Liška.

text: kpt. Ing. Richard Liška

17. národná púť do Ríma a Vatikánu

Takmer 390 pútnikov z celého Slovenska sa v dňoch od 17. do 23. septembra 2023 zúčastnilo 17. národnej púte Ordinariátu OS a OZ SR do Ríma a Vatikánu.

Medzi pútnikmi nechýbali kadetky a kadeti AOS. Púte sa zúčastnil aj vojenský dekan AOS mjr. ThLic. PaedDr. PhDr. Tomáš Huďa SchP, PhD., ktorý bol spoluorganizátorom, sprievodcom a tlmočníkom púte.

Počas sedemdňovej púte navštívili viaceré svätyne. Prvý deň patril návšteve Assisi a sv. omši v Bazilike sv. Františka. Ďalšie dni slovenskí pútnici navštívili viaceré rímske baziliky. Popri štyroch pápežských bazilikách – Lateránskej, Baziliky Santa Maria Maggiore, Baziliky sv. Pavla za hradbami a Baziliky sv. Petra - boli na programe modlitbové stretnutia i v bazilikách zasvätených sv. Šebastiánovi, sv. Klementovi, sv. Praxede či sv. Vavrincovi. Každodenné slávenia svätých omší na oltároch bazilík a spoločné modlitby posvätného ruženca doplnili aj modlitby litánií pri hrobe sv. pápeža Jána Pavla II., ktorý pred 20 rokmi zriadil Ordinariát. Popri návšteve hrobu sv. Cyrila spojenej s modlitbou k našim vierozvestcom či prehliadke katakomb sv. Šebastiána, hlavného patróna ordinariátu, navštívili pútnici aj mnohé historické pamiatky Ríma.

Vrcholom púte bola spoločná účasť na Generálnej audiencii udeľovanej Svätým Otcom Františkom.

text: mjr. ThLic. PaedDr. PhDr. Tomáš Huďa SchP, PhD.,

Základný vojenský výcvik

Dňom 1. augusta prekročilo bránu našej akadémie 203 kadetiek a kadetov s cieľom absolvovať päťročné vysokoškolské štúdium. Jedným z kritérií pre vstup do ozbrojených síl a AOS bolo absolvovanie základného vojenského výcviku (ZVV) na Základni výcviku a mobilizačného doplňovania (ZaVaMD) v Martine.

Z celkového počtu príslušníkov roty ZVV bolo 46 žien, čo dokazuje zvýšený záujem nežnejšieho pohlavia o stále atraktívnejšie povolanie v OSSR.

Z dôvodu zvýšeného záujmu o regrutáciu do OSSR a nedostatočných priestorových a ubytovacích kapacít na ZaVaMD v Martine, bol výcvik kadetov dislokovaný do Vojenského výcvikového priestoru Turecký vrch (TV). Ubytovacie priestory boli naplnené na maximálnu možnú kapacitu.

Rota ZVV TV bola rozčlenená do piatich čiat. Náročnosť výcviku bola umocnená obmedzeným prístupom k mobilnému pripojeniu a sociálnym sieťam. Osem týždňový výcvik bol rozdelený na štyri adaptačné týždne, plus testovací, strelecký a taktický týždeň a skončil sa slávnostným vyradením a prísahou kadetov 22. septembra v Banskej Bystrici.

Počas adaptačného obdobia nadobudli kadeti teoretické vedomosti a praktické zručnosti z poradovej, streleckej, taktickej a zdravotníckej prípravy, RCHBO a vojenskej topografie.

„Adaptačné obdobie je pre kadetov náročné aj z psychologickej stránky, keďže musia prekročiť svoju komfortnú zónu a prostredníctvom svojich individuálnych copingových stratégií riešiť diskomfort v podobe fyzickej a psychickej záťaže“, zhodli sa psychológovia účastní ZVV, npor. Bicák a npor. Masár. *„Na adaptáciu negatívne vplýva niekoľko faktorov, ktoré ovplyvňujú celkový priebeh a fungovanie jednotlivcov počas celého ZVV: nízka motivácia jednotlivca, presvedčenie rodičov, resp. nátlak rodičov pre vstup do OSSR, diskrepancia medzi očakávaním a realitou, či narušenie partnerských vzťahov pred nástupom do ZVV“,* špecifikovali možné faktory vplývajúce na kadetov.

Piaty týždeň čakalo kadetov päť teoretických testov a dve praktické preskúšania. Strelecký týždeň vyvrcholil praktickou streľbou v štyroch cvičeniach a hádzaním ručného granátu. Posledná skúška fyzických a psychických zdatností prebehla v taktickom týždni. Počas záverečného cvičenia využili kadeti získané vedomosti z predchádzajúcich dní, aby počas 72 hodín dokázali prežiť v poľných podmienkach.

Kadet vojak Kostelanský, ktorý pokračuje štúdiom na Fakulte vojenského zdravotníctva Univerzity obrany v Hradci Králové hodnotí výcvik takto: *„Výcvik na Tureckom vrchu bol záživnou skúsenosťou do života a pre pokračujúcu kariéru profesionálneho vojaka. Ubytovanie síce nebolo najmodernejšie, ale spĺňalo všetko potrebné pre zachovanie základných ľudských potrieb. Jedlo bolo chutné a keď zvýšilo, rozdalo sa kadetom. Inštruktori zodpovedne plnili svoje úlohy a poslanie. Priestory boli dostatočné pre strelecký a taktický týždeň.“*

ZVV nakoniec dokončilo 184 príslušníkov, z toho 44 žien. V akademickom roku 2023/2024 bude 6 z nich študovať na Fakulte vojenského zdravotníctva a 3 na Fakulte vojenského leadershipu Univerzity obrany v Brne, 18 na Leteckej fakulte Technickej univerzity v Košiciach a drvivá väčšina na AOS v Liptovskom Mikuláši.

text: mjr. Ing. Radovan Sliacký,
foto: -ks-

Špeciálna telesná príprava

Prvé septembrové týždne už tradične patria výcviku špeciálnej telesnej prípravy, ktorý organizuje Katedra telesnej výchovy a športu AOS.

Počas neho sa kadeti 5. ročníka snažia aplikovať v praxi všetky zručnosti a návyky, ktoré získali za štyri roky štúdia na akadémii.

Obsahom výcviku bol aj tento rok pohyb v skalnom prostredí, využívanie lezeckých techník, boj zblízka so zbraňou a presun vo vodnom prostredí pomocou malých plavidiel. Záver patril dvojdňovému presunu vo vysokohorskom prostredí s taktickým námetom, počas ktorého prešli kadeti trasu od Korytnice, cez Hiadeľské sedlo a Prašívú až po Chopok a Demänovskú dolinu v Nízkych Tatrách.

text: Mgr. Marek Marcinčin, foto: KTVaŠ

CROSSFIT

MAJSTROVSTVÁ OZBROJENÝCH SÍL SR
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ORGANIZOVANÉ **KATEDROU TVaŠ** (kpt. Marković t.č. 4229 46) V AOS LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ DŇA
13. OKTÓBRA 2023 PREZENTÁCIA BUDE DO **08:30** NA KATEDRE TVaŠ
ŠTART SÚŤAŽE 09:00 1. – 3. MIESTO – DIPLOM, MEDAILA A TITUL **MAJSTER OS SR**

Prihlášky posielať do 09.októbra 2023 na adresu ***roman.markovic@aos.sk***

MUŽI: ŠTART – výdrž v podpore ležmo 60s – mŕtvy ťah 20x 50kg – crossfit kľuk 20x - prenášanie bremena (2x 20kg) 60m – flak na lavičke 15x 50 kg – angličák s preskokom prekážky 15x – crossfit ťah-sed 20x – premiestnenie s výrazom - nadhod 20x 20kg – prevracanie pneumatiky 20x – hod gumeným granátom na 35 m 3x (za každý nedohodený granát – 3x angličák) – beh 300m so záťažou 1x pneumatika (osobný automobil)- CIEL.

ŽENY: ŠTART – výdrž v podpore ležmo 60s – mŕtvy ťah 20x 30kg – crossfit kľuk 20x – prenášanie bremena (2x 10kg) 60m – flak na lavičke 15x 30 kg – angličák s preskokom prekážky 10x – crossfit ťah-sed 20x – premiestnenie s výrazom - nadhod 10x 20kg – prevracanie pneumatiky 10x - hod gumeným granátom na 25 m 3x (za každý nedohodený granát – 3x angličák) – beh 300m so záťažou 1x pneumatika (osobný automobil)- CIEL.

50 rokov vojenského vysokého školstva na Liptove

Spojovacie vojsko - časť 1.

Rozkazom prezidenta republiky č. 08 z 28. júna 1972 a vykonávacím rozkazom ministra národnej obrany č. 009/1972 bola zriadená aj Vysoká vojenská technická škola v Liptovskom Mikuláši ku dňu 1. 9. 1973 s cieľom prípravy veliteľov a technikov protivzdušnej obrany a spojovacieho vojska.

Vývoj vojenského školstva a príprava vojenských profesionálov je vždy veľmi citlivým odrazom celospoločenskej situácie. Rok 1972 priniesol v rámci projektu *„Ďalšieho rozvoja československej vzdelávacej sústavy“* aj úlohy pre novú školskú sústavu Československej ľudovej armády (ČSĽA) a jej rozvoj. Rozkazom prezidenta republiky č. 08 z 28. júna 1972 a vykonávacím rozkazom ministra národnej obrany č. 009/1972 bola zriadená aj Vysoká vojenská technická škola v Liptovskom Mikuláši ku dňu 1. 9. 1973 s cieľom prípravy veliteľov a technikov protivzdušnej obrany a spojovacieho vojska.

Organizačná štruktúra školy a pedagogický zbor svojou odbornosťou a zameraním odrážali tradície Leteckého technického učilišťa (1950), neskôr Technického učilišťa (1960) s reflexiou na zavedenie rakiet do výzbroje armády a Vojenskej strednej odbornej školy elektrotechnickej a rádiolokačnej, teda odborností PVO a RTV.

Škola tak v počiatočných rokoch predstavovala akýsi hybridný systém súbežného stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania s postupnou gradáciou vysokoškolskej prípravy u odborností PVO a RTV s jediným pedagogickým zborom.

Stredoškolskú prípravu spojovacích odborností historicky zabezpečovala SVOŠ v Novom Meste nad Váhom, a tak odborníci na spojenie, v štruktúre začínajúcej vysokej školy, prirodzene chýbali.

Veliteľsko štábne vozidlo OT-64 R3MT pri prejazde potoka Palúdžanka (Dúbravská dolina)

Na škole boli len štyria spojári:

- *mjr. Ing. Tomáš Vagaský* (náčelník spojenia posádky - NS);
- *mjr. Ing. Václav Dobeš* (starší učiteľ učebnej skupiny taktiky a streľby);
- *kpt. Jozef Bátora* (veliteľ veliteľskej čaty - zástupca NS posádky pre Mokraď)
- *kpt. Stanislav Spišiak* (veliteľ školskej roty vojenskej strednej odbornej školy).

Katedra odbornej spojovacej prípravy (108)

Tento kritický stav bol riešený personálnym doplnením v roku 1973 o spojárov:

• z výskumného ústavu 060 v Prahe:

pplk. Ing. Vladimír Slávik, ktorý bol poverený funkciou zástupcu náčelníka VVTŠ pre učebnú a vedeckú činnosť,

• z VA AZ Brno:

mjr. Ing. Bohumil Hácha, *mjr. Ing. Miroslav Tvrdoň, kpt. Ing. Vladimír Trgala, por. Ing. Ondrej Víťaz, por. Ing. Martin Marko, ppor. Peter Šimčík ,*

• zo Spojovacieho učilišťa v Novom Meste nad Váhom:

mjr. Ing. Štefan Štefanička, rtm. Vladimír Janove, rtm. Ján Lukáč, rtm. Rudolf Huna, ppor. Jaroslav Devečka, ppor. Michal Krajkovič, ppor. Miroslav Bžiský, ppor. Stanislav Maruščák.

V prvej fáze boli skúsenejší dôstojníci s vojenskou a pedagogickou praxou zaradení na pedagogické funkcie na katedry spoločné pre vysokoškolskú a stredoškolskú prípravu, poručíci a podporučíci na veliteľské funkcie školských jednotiek a štáb výcvikového pluku, rotmajstri na technické funkcie.

Ďalšie doplňovanie spojovacích odborníkov sa uskutočňovalo každý nasledujúci rok, spravidla absolventmi VA AZ Brno.

K 1. 9. 1973 bola na prípravu spojárov tabuľkovo vytvorená **Katedra odbornej spojovacej prípravy (108)**, zložená z dvoch (neskôr z troch) učebných skupín. Jej jediným príslušníkom bol *mjr. Ing. Ján Štefko*, ktorý bol do vznikajúcej školy prevelený z funkcie veliteľa spojovacieho práporu divízie (Prešov). Od septembra 1974 túto katedru riadil *plk. Ing. Stanislav Cimbůrek*, ktorý prišiel zo spojovacieho pluku 4.A. (Písek).

S rastúcimi požiadavkami na vyučovanie technických predmetov v roku 1976 dochádza k rozdeleniu **Katedry odbornej spojovacej prípravy (108)** na dve katedry.

Vzniká nová **Katedra odbornej prípravy spojovacej techniky (112)** so štyrmi skupinami. Náčelníkom tejto katedry bol *plk. Ing. Vladimír Slávik*, ktorý viedol Katedru základov technickej prípravy, jeho zástupcom *plk. doc. Ing. Štefan Štefanička, CSc.* Súčasne do funkcie náčelníka katedry 108 nastúpil *pplk. Ing. Ivan Bumbál* z funkcie spojovacieho náčelníka divízie v Českých Budejoviciach.

Katedra odbornej prípravy spojovacej techniky (112)

Katedra 112 bola obsadená pedagógmi a technikmi z reorganizovanej Katedry odbornej spojovacej prípravy (*pplk. Ing. Tvrdoň, pplk. Ing. Štefanička, mjr, Ing. Hácha, kpt. Ing. Šabouk, por. Ing. Nerud, por. Ing. Marko, por. Ing. Labay, nrtm. Bella), pedagógmi z Katedry základnej technickej prípravy (plk. Ing. Slávik, por. Ing. Ondrej Víťaz)* a absolventom VAAZ Brno (kpt. Ing. Jiří Ondrašík).

V tomto personálnom zložení obe katedry zabezpečili kvantitatívny rozsah výučby pre oba druhy vysokoškolskej prípravy spojárov a aj jej kvalitatívny rast. Jeden druh, označovaný ako *VEI 3 KV - veliteľsko -inžiniersky spojovací,* bol určený pre absolventov VSOŠ, DDŠ a RDŠ s vojskovou praxou a trval tri roky.

Druhý, *označovaný VOSpoj 4 – vojensko-odborný spojovací,* bol určený pre študentov, ktorí nastupovali z radov občianskej mládeže a absolventov VSOŠ bez vojenskej praxe. Táto príprava trvala 4 roky a bola realizovaná pre dve špecializácie: *diaľková oznamovacia technika (DOT) a rádiová technika (RT).* Oba druhy vysokoškolskej prípravy boli koncipované s vtedajšími potrebami spojovacieho vojska.

Odborná učebňa rádioreléovej stanice RDM 12

Okrem úprav a doplňovania študijnej dokumentácie a metodickej prípravy začínajúcich učiteľov bolo hlavné úsilie venované budovaniu učebne výcvikovej základne s technikou. Spojovacie katedry vychádzali z nulovej učebnej a výcvikovej základne.

Budovanie sa začalo už v školskom roku 1973/74 v Považských kasárňach (objekt *„C“*), keď boli na budove *„BAUMS“* vybudované svojpomocne dve učebne fonickej a telegrafnej prevádzky spojovacej techniky s testovacím zariadením *„Modifika“.* Postupne sa budovali ďalšie učebne a uzatvorený televízny okruh.

Výstavba a zariadenie technikou vrcholilo úsilím oboch katedier v šk. roku 1975/76, keď katedra 112 uviedla do používania ďalších 6 špeciálnych učební (telegrafnej a linkovej techniky, rádioreléovej techniky RDS 66 a RDM-12) a učební umiestnených aj v upravených garážových priestoroch s familiárnym označením *„vidiek“* (učebne s RM 31Ms, R 118, R 140, spojovacia dielňa), prenosné rádiové stanice, vozidlové a tankové stanice, veliteľsko - štábna zástavba R 3AT na 2 poschodí budovy 4).

Katedra 108 vybudovala učebňu spojovacieho uzlu SUD 1-1, kabinetu organizácie spojenia. Budovanie učební a laboratórnych prípravkov svojpomocne učiteľmi katedier, s využitím foriem zlepšovateľského hnutia, bolo v tomto období jediným dostupným spôsobom, ako na katedrách vytvoriť najnutnejšiu učebno-výcvikovú základňu na prípravu študentov jednotlivých špecializácií.

Praktický výcvik v teréne s mobilnou spojovacou technikou narážal na priestorové a majetkové obmedzenia. Napriek problémom sa výcvik uskutočňoval v priestore Lazisko, Dúbravská dolina, Kaleník a Závažná Poruba. Výcvik s prenosnou technikou sa vykonával aj v priestoroch zadný Háj, ústie Žiarskej doliny a Bobroveckej doliny.

Spojovacie sily a prostriedky vznikajúcej vysokej školy boli organizačne vo veliteľskej rote *„M“* a jej spojovacej čate - veliteľ *rtm. Rudolf Huna*, od roku 1977 *rtm. Václav Myslivec)* v kasárňach pod Hájom (objekt *„A“*), veliteľskej čate v objekte Mokraď (objekt *„B“*) - veliteľ *kpt. Jozef Bátora* a v rámci výcvikovej roty *„V“,* neskôr vznikla samostatná spojovacia rota označená *„J“* -, ktorej velením bol poverený *kpt. František Klenko* a v roku 1976 ju prevzal veliteľ *por. Ing. Jaroslav Devečka* a v spojovacej čate v Považských kasárňach (objekt *„C“*) bol veliteľom *rtm. Ján Lukáč.*

Nárast počtu študentov spojovacích odborností v oboch formách vysokoškolskej prípravy VEI 3 KV a VOSpoj a jednotlivých špecializáciách v rokoch 1973 - 1979 je v grafe.

Spracoval:
doc. Ing. Martin Marko, CSc.
foto: archív autora

Ďalšie časti prinesie nasledujúce číslo Akademiku.

16. ročník medzinárodnej súťaže Allrounder

Máme za sebou 16. ročník medzinárodnej súťaže Allrounder, ktorú pripravila Katedra telesnej výchovy a športu AOS. Opäť to bolo veľmi tesné a o výsledku rozhodovali až posledné disciplíny. Súťaž pozostávala zo 6 disciplín, v ktorých súperili šesťčlenné družstvá. Tento rok sa do aktivity zapojili štyri družstvá zo zahraničia (Srbsko, Rumunsko, 2 x Česko) a dve zo Slovenska. Našu AOS reprezentovali kadeti z druhého ročníka a jeden tretiak. Posledným účastníkom bol tím z ozbrojených síl - Stanovište OAT z Bratislavy.

Kadeti sa do súťaže dostali cez výber a hoci sa jej zúčastnili po prvýkrát, len tak sa nevzdali.

„Súťaž by som opísal ako pomerne obtiažnu, a to hlavne z dôvodu neobvyklosti a pestrosti povahy jednotlivých disciplín. K náročnosti rovnako prispievala aj potreba kooperovať resp. pracovať ako jeden tím. Vo všeobecnosti nás táto súťaž preverila rovnako fyzicky ako aj psychicky a myslím si, že ako najmladší tím sme ju zvládli so cťou“, uviedol k priebehu súťaže jeden z druhákov.

Medzi súťažné športové disciplíny patrili hod granátom, prekážková dráha, plavecká štafeta, strelecká súťaž, beh v členitom lesnom profile pri dedine Iľanovo a raft v Areáli vodného slalomu Ondreja Cibáka v Liptovskom Mikuláši.

Tento rok sa okrem štyroch zahraničných družstiev zúčastnili aj dvaja pozorovatelia z Grécka, ktorí ju hodnotili vysoko pozitívne a v ďalšom ročníku sa pravdepodobne do nej zapoja so svojimi kadetmi.

Práve túto stránku súťaže ocenili i naši kadeti, ktorí uviedli, že počas súťaže získali veľa skúseností a zoznámili sa s inými krajinami.

„Zo strany zahraničných kadetov dokonca padla zmienka o tom, žeby boli veľmi radi, keby sa podobné súťaže konali aj u nich. Určite by to malo veľký prínos pre nich, pre našich kadetov a celkovo by to prispelo vzťahom na medzinárodnej pôde“, uviedol jeden z nich.

Výsledky Allrounderu 2023:

1. miesto - UoD Belgrade (Srbsko)
2. miesto - FTVS Prage (Česko)
3. miesto - UO Brno (Česko)
4. miesto - AOS Liptovský Mikuláš (Slovensko)
5. miesto - Stanovište OAT Bratislava (Slovensko)
6. miesto - AFTNB Sibiu (Rumunsko)

text: Mgr. Peter Žiška, PhD., foto: -ds-